TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

2026-11-18 Nr. NV-3095

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr. TAP-26-1411(2) TAIS-26-13540(3)	**DĖL LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-1529**		
	Rengėjas	**Svarstyta**	**Siūloma**
Pateikimo Seimui terminas *2026-11-20*	*Socialinės apsaugos ir darbo ministerija*	☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta *2026-11-17*	☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Grąžinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narys D. Razmislevičius siūlo nuo 2028-01-01 nustatyti, kad tais atvejais, kai vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjų nepasinaudoja jam priklausančiu neperleidžiamu 2 mėn. atostogų vaikui prižiūrėti laikotarpiu, vaiko priežiūros išmoka būtų skiriama ir mokama kitam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų. Taip pat siūlo nustatyti, kad tais atvejais, kai vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjų pasinaudoja neperleidžiamu atostogų vaikui prižiūrėti laikotarpiu, kitam būtų skiriama ir mokama *papildoma* vaiko priežiūros išmoka.

Vaiko priežiūros atostogomis naudojamasi netolygiai – didžiąją jų dalį ima mamos, o tėvų (vyrų) įsitraukimas į vaiko priežiūrą išlieka ribotas (2026 m. rugsėjo mėn. vaiko priežiūros išmoką gavo 20,5 tūkst. moterų ir 3,6 tūkst. vyrų). Tai gali lemti ekonominiai veiksniai (aukštesnes pajamas gaunančio tėvo sprendimas tęsti darbą) ir nepakankamos finansinės paskatos. Siekiant padidinti tėvų (vyrų) įsitraukimą ir sudaryti palankesnes finansines sąlygas šeimoms, siūloma įtvirtinti papildomą skatinamąją priemonę – už panaudotus neperleidžiamus atostogų mėnesius skirti papildomą išmoką prie įprastos vaiko priežiūros išmokos.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma nepritarti Įstatymo projektui dėl šių priežasčių:

- pasiūlymas vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų vaiko priežiūros išmoką skirti ir mokėti tais atvejais, kai kitas iš tėvų (įtėvių, globėjų) nepasinaudoja neperleidžiamomis atostogomis vaikui prižiūrėti, **nederėtų su Darbo kodekso (DK) nuostatomis** (šis laikotarpis niekam negali būti perleistas) **ir neatitiktų** 2019 m. birželio 20 d. **Direktyvos (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros nuostatų** (Direktyvoje įtvirtinta kiekvieno darbuotojo individuali teisė į 4 mėn. vaiko priežiūros atostogas ir 2 iš šių mėnesių negali būti perleidžiami kitam iš tėvų, o išmoka turi būti nustatoma taip, kad skatintų abu tėvus jomis naudotis).
- **neapibrėžta „papildomos vaiko priežiūros išmokos“ samprata. Jeigu** tokia išmoka **būtų mokama kartu** su vaiko priežiūros išmoka kitam iš tėvų, **būtų nukrypstama nuo socialinio draudimo principo, kad už tą patį draudžiamąjį įvykį neturi būti mokamos dvigubos išmokos. Jeigu** ji **būtų mokama pasibaigus** vaiko priežiūros išmokos mokėjimo laikotarpiui, tai **skatintų ilgesnį pasitraukimą iš darbo rinkos ir galėtų turėti neigiamą poveikį užimtumui, ypač moterų dalyvavimui darbo rinkoje.** Lietuvoje užtikrinamas ilgas apmokamas vaiko priežiūros laikotarpis (iki vaikui sukaks 18 arba 24 mėn.), o atostogos vaikui prižiūrėti gali būti suteikiamos iki vaikui sukaks 3 metai.
- projektui įgyvendinti papildomai **reikėtų apie 124 mln. Eur „Sodros“ biudžeto lėšų per metus**. Atsižvelgiant į tai, kad 2026 m. Seimo rudens sesijoje planuojama pateikti Seimui svarstyti Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo pakeitimus, kuriais numatomas socialinių garantijų šeimoms vaiko gimimo ir priežiūros laikotarpiu sistemos gerinimas, **prisiimti papildomų finansinių įsipareigojimų nėra galimybių.**

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☒Taip ☐Ne

Pritarus siūlomam įstatymo projektui Nr. XVP-1529 papildomai reikėtų apie 124 mln. Eur „Sodros“ biudžeto lėšų.

ADMINISTRACINĖ NAŠTA PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐Taip ☒Ne	**GYVENTOJAMS**	☐Taip ☒Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐Taip ☒Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐Taip ☒Ne

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS
☒TM ☒FM ☐AM ☐EIM ☐EM ☐KAM ☐KM ☐SADM ☐SAM ☐SM ☐ŠMSM ☐URM ☐VRM ☐ŽŪM ☐LSA ☐Verslo asociacijos ☐Profesinės asociacijos ☐Nevyriausybinės organizacijos ☒Kita („Sodros“ valdyba)
Su FM ir „Sodros“ valdyba – be pastabų. Patikslinta pagal TM pastabas.

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI
Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktą pasiūlymą.

PAŽYMĄ PARENGĖ	Aušra Gratulevičienė
	Socialinės politikos grupė , vyresnioji patarėja